

Rødts alternative budsjett – fordi det er mulig

Med Rødts alternative statsbudsjett, hadde Bergen kommune fått 328 800 000 kroner økning i frie inntekter – penger som kommer i tillegg til økte bevilgninger til kommunens lovpålagte oppgaver. Med Rødts alternative nasjonalbudsjett kunne vi innført gratis SFO i de første trinnene, tilført barnehager og helsetjenester friske midler, redusert den kommunale husleien enda kraftigere, kuttet både køen og prisen for kulturskole og mye, mye mer.

Det er nemlig ingen grunn til at forskjellene skal fortsette å øke. Det er fullt mulig å ta radikale grep for å fordele verdiene på en rettmessig måte. I et år med korona og påfølgende massearbeidsledighet er levende kommuner med et økonomisk og sosialt sikkerhetsnett desto viktigere. Da er det dessuten absurd at en – i internasjonal sammenheng – styrtrik stat forsterker en form for kommunefattigdom. Dette til tross for at det i virkeligheten er kommunene som står for noen av de viktigste velferdsordningene, som i sin tur er blant de avgjørende virkemidlene i kampen mot de økende ulikhetene.

I år har Rødt likevel forsøkt å vise at vi også innenfor Bergen kommunes svært begrensede rammer er villige til å gjøre en del endringer.

Rødt legger byrådets budsjett til grunn med en del endringer. Disse dekker vi inn hovedsakelig gjennom kutt i konsulenttjenester, politikerlønninger og kutt i rådgiverstillinger. Vi mener det er hårreisende at Bergen bidrar til å øke klasseforskjellene gjennom kommunens egen lønnspolitikk, samtidig som ansatte i offentlig sektor – førstelinjen under koronakrisen – får et usselt klapp på skulderen fremfor reallønnsvekst.

Rødt legger dessuten opp til en moderat økning i eiendomsskatten for de dyreste boligene, innenfor eiendomsskattelovens begrensninger. Samtidig øker vi bunnfradraget. For Rødt er det et selvstendig poeng at eiendomsskatten skal ha en sosial innretning – heller enn å kun være en inntektskilde for kommunen. Sosialistisk politikk handler nemlig ikke om å øke flate skatter og avgifter for alle, men snarere bruke skattesystemet til å bekjempe økonomiske forskjeller. Med en gradvis økning vil disse pengene like fullt kunne finansiere innføring av gratis SFO.

Vi legger også opp til å bruke noe mer av disposisjonsfondet, for å stanse kutt i kjølvannet av koronakrisen (så som kutt, eller «optimalisering» som byrådet kaller det, i barnehagen).

På investeringssiden åpner vi for å øke låneopptaket for å ta tilbake private barnehager, slik fylkesmannen har pekt på at er fullt mulig. Vi mener også det er rom for og nødvendig med større investeringer i klima- og miljøtiltak.

Forslagene baserer seg i stor grad på innspill fra lag, organisasjoner og enkeltpersoners innspill til budsjettet. Hensikten med dette er å synliggjøre noen av de viktigste behovene i kommunen. Vår bystyregruppe har ikke den samme administrative tilgangen til å regne hver post i kroner og øre, men vi har – ut ifra våre forutsetninger – gjort sannsynlige *anslag*.

Det legges dessverre opp til en nokså udemokratisk budsjettbehandling i Bergen kommune. I år har ikke en gang utvalgene fått vurdere enkeltstående budsjettforslag. Opposisjonspartiene kan bare drømme om å få gjennomslag for sine forslag – samme hvor gode de skulle være. Rødt har likevel formulert noen enkeltstående verbalforslag som vi mener flere partier bør vurdere å støtte. I disse løfter vi frem saker som vi mener er særlig avgjørende i kampen mot forskjells-Norge, og for en rettferdig og solidarisk kommune.

Enkeltstående verbalforslag

1. Bergen kommune er dypt bekymret for tapet av skatteinntekter. Regjeringens kompensasjon denne våren, på 190 millioner kroner, er ikke i nærheten av å dekke det faktiske inntektstapet til kommunen, som tidligere har blitt ansett å være nærmere dobbelt så høyt ifølge SSB og KS. Bystyret vil derfor oppfordre Stortinget innstendig om å styrke kommuneøkonomien.

2. Bystyret frykter at reduserte åpningstider for mottaks- og oppfølgingscenterne (MO-sentrene). Bystyret vil understreke at rusavhengighet ikke er en åtte-til-fire-jobb. Noe av hensikten med MO-sentrene er å redusere sjansene for overdosedødsfall, og når denne tjenesten forsvinner innebærer dette en forferdelig risiko som bystyret ikke kan gå med på.

3. Bystyret er bekymret for forslag om å legge ned fysiske Nav-kontorer. Bystyret viser til erfaringene under koronapandemien, der færre har benyttet seg av tjenesten. Bystyret frykter at dette kan være de menneskene som trenger Nav-tjenestene aller mest, og ønsker å stanse gapet i velferdsstaten som følger av økt digitalisering og kutt i fysiske tjenester.

4. Bystyret ønsker å øke kapasiteten på den kommunale vikarbanken, både i omfang og i tjenesteområder – så som barnehage. Inndekningen vil kunne finne sted i reduserte utgifter til bruk av kommersielle bemanningsbyrå. Det vil også gi kommunen anledning til å ansette vikarer i hele, faste stillinger.

5. Bystyret frykter at reduserte åpningstider for mottaks- og oppfølgingscenterne (MO-sentrene). Bystyret vil understreke at rusavhengighet ikke er en åtte-til-fire-jobb. Noe av hensikten med MO-sentrene er å redusere sjansene for overdosedødsfall, og når denne tjenesten forsvinner innebærer dette en forferdelig risiko som bystyret ikke kan gå med på.

6. Konsekvensene av å kutte i Senter for migrasjonshelse (SEMI) er store. Den mest alvorlige konsekvensen av nedtrekket, er at helsetjenestene til flyktninger og familiegjenforente til flyktninger, samt asylsøkere, vil bli betydelig dårligere. I 2020 har Covid-19-pandemien vist at kompetansen ved SEMI er nødvendig for å bistå målgruppen til å forstå informasjon og ta de nødvendige grep for å redusere og isolere smitte. Undersøkelser viser at deler av flyktningbefolkningen har hatt en overhyppighet av smitte. Dette er et eksempel på hvor viktig kjennskap til målgruppen er for at informasjon blir formidlet på en måte som blir forstått og fulgt opp.

Samtidig vil kuttene føre til kutt i andre tjenester på sikt: Samtidig med nedtrekket foreslås SEMIs primæroppgaver å være å hente inn tilskuddsmidlene til kommunen. Det er paradoksalt at det skal kuttes i tverrfaglig helsekartlegging og -oppfølging til flyktninger, og på samme tid forvente at tilskuddsmidler skal hentes inn i samme størrelsesorden som i dag. I 2019 var det søkt om 41,5 millioner og i 2020 har vi primo november søkt om 43,6 millioner. Dette til tross for at bosettingstallet har gått ned fra 196 i 2019 til p.t. 65 i 2020. Uten tidlig innsats og grundig kartlegging utført av et tverrfaglig team tas grunnlaget for mange av søknadene bort. Med den planlagte

omleggingen vil disse beløpene i beste fall bli halvert, antakelig enda mer redusert. Det vil si at kommunen ligger an til å spare ca. 5 millioner samtidig som den vil tape ca. 20-25 mill i 2021.

7. Bystyret understreker at budsjettposten for flomsikring av Nesttunvassdraget skal brukes til en helhetlig miljø- og klimavennlig løsning fra Grimevann tråd med Bystyrets vedtak i sak 30.01.2019 sak 26/19.

8. Bystyret ber om at det søkes nasjonale midler til å investere i utstyr til Bergens helsestasjoner, slik at disse kan utføre flere hurtigtester og dermed gi for eksempel menn som har sex med menn muligheten til å teste seg for kjønnssykdommer som de statistisk sett er mer utsatt for enn andre.

Drift

01A-Barnehage

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
1	01A	2021 2022 2023 2024	Opprettholde åpne barnehager	+3.300.000 +3.300.000 +3.300.000 +3.300.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
2	01A	2021 2022 2023 2024	Reversere kutt (det byrådet kaller for «optimalisering»)	+10.650.000 +10.650.000 +10.650.000 +10.650.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
3	01A	2021 2022 2023 2024	Flere faste, hele stillinger	+ 5.000.000 + 5.000.000 + 5.000.000 + 5.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
4	01A	2021 2022 2023 2024	Flere stillinger i kommunal vikarbank	+5.000.000 +5.000.000 +5.000.000 +5.000.000	Se saldering	
5	01A	2021 2022 2023 2024	Reduserte utgifter til private vikarbyråer	-10.000.000 -10.000.000 -10.000.000 -10.000.000		Fremmet av: Rødt
Totalt	01A	2021		+13.950.000		

01B-Skole

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
6	01B	2021 2022 2023 2024	Pott til sanitetsbind, tamponger o.l. på ungdomsskoler	+500.000 +500.000 +500.000 +500.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
7	01B	2021 2022 2023 2024	Pott til gradvis innføring av gratis SFO	+20.000.000 +30.000.000 +40.000.000 +50.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
8	01B	2021 2022 2023 2024	Oppstart prøveprosjekt med skolelunsj på skoler med kjøkken	+ 2.000.000 + 2.000.000 + 2.000.000 + 2.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	01B	2021		+22.500.000		

03A-Tjenester til eldre

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
9	03A	2021 2022 2023 2024	Opprettholde produksjonskjøkken på kommunale sykehjem	+4.000.000 +4.000.000 +4.000.000 +4.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	03A	2021		+4.000.000		

03B-Tjenester til funksjonshemmede

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
10	03B	2021 2022 2023 2024	Innføre en kommunal ordning med BPA også for mennesker som har passert pensjonsalder	+2.000.000 +2.000.000 +2.000.000 +2.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	03B	2021		+2.000.000		

04A-Tjenester til rusavhengige og bostedsløse

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
11	04A	2021 2022 2023 2024	Opprettholde åpningstider for MO-sentrene på Nesttun og Gyldenpris	+5.100.000 +5.100.000 +5.100.000 +5.100.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
Totalt	04A	2021		+5.100.000		

04B- Sosialhjelp og andre tjenester

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
12	04B	2021 2022 2023 2024	Gjennføre 80-prosent-regelen	+25.000.000 +25.000.000 +25.000.000 +25.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	04B	2021		+25.000.000		

05A-Forebyggende helsearbeid

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
13	05A	2021 2022 2023 2024	Økning Senter for migrasjonshelse	+5.406.000 +5.406.000 +5.406.000 +5.406.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	05A	2021		+5.406.000		

08- Samferdsel

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
14	08	2021 2022 2023 2024	Gjennetablering av gratisbussen første trinn, driftsmessige konsekvenser	+4.000.000 +4.000.000 +4.000.000 +4.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	08	2021		+4.000.000		

09- Boligtiltak

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
15	08	2021 2022 2023 2024	Kutt i husleien for de kommunale boligene	+7.347.000 +7.347.000 +7.347.000 +7.347.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	08	2021		+7.347.000		

10C-Naturforvaltning og parkdrift

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
16	10C	2021 2022 2023 2024	Økning Bybonden	+300.000 +300.000 +300.000 +300.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
17	10C	2021 2022 2023 2024	Opprettholde aktivitetskoordinator Nygårdsparken	+1.300.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
18	10C	2021 2022 2023 2024	Videreføring dyrevelferdsplan	+450.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	10C	2021		+2.050.000		

10D-Klima og miljø

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
19	10D	2021 2022 2023 2024	Økning Lystgården	+300.000 +300.000 +300.000 +300.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
20	10D	2021 2022	Fast tilskudd Naturvernforbundet	+500.000 +500.000	Se saldering	Fremmet av:

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
		2023 2024		+500.000 +500.000		Rødt
Totalt	10D	2021		+800.000		

11B-Arbeidsmarkedstiltak

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
21	11B	2021 2022 2023 2024	Forsøk med 6-timers-dag	+5.300.000 +5.300.000 +5.300.000 +5.300.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
22	11B	2021 2022 2023 2024	Kultursommerjobb	+2.000.000 +2.000.000 +2.000.000 +2.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	11B	2021		+7.300.000		

12A-Kultur

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
23	12A	2021 2022 2023 2024	Økning Fyllingsdalen teater	+500.000 +500.000 +500.000 +500.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
24	12A	2021	Innsparing Bergen næringsråd	-53.000		Fremmet av: Rødt
25	12A	2021 2022 2023 2024	Fast tilskudd Fortidsminneforeningen	+500.000 +500.000 +500.000 +500.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
Totalt	12A	2021		+947.000		

16-Administrasjon og felleskostnader

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
26	16	2021 2022 2023 2024	Kutt politikerlønninger	-10.000.000 -10.000.000 -10.000.000 -10.000.000		Fremmet av: Rødt
27	16	2021	Avvikling byrådsmodell (herunder kutt i rådgiverstillinger)	-20.000.000		Fremmet av: Rødt
28	16	2021 2022 2023 2024	Kutt konsulentbruk	-50.000.000 -50.000.000 -50.000.000 -50.000.000		Fremmet av: Rødt
Totalt	16	2021		-80.000.000		

17A Fellestjenester

Nr	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
29	17A	2021 2022 2023 2024	Økning Skeiv Verden Vest	+250.000 +250.000 +250.000 +250.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
Totalt	17A	2021		+250.000		

ØKTE UTGIFTER + 110.703.000

KUTT -90.053.000

ANNEN SALDERING (EIENDOMSSKATT OG ØKT BRUK AV DISPOSISJONSFOND) 20.650.000

Investering

Rødt foreslår å kjøpe opp enda flere private barnehager. Summer på et slikt kjøp er vanskelig å forutse. Men kostnaden er i praksis ikke spesielt stor for kommunen. I dag finansierer vi i stor grad lånene til private barnehager. Ved å kjøpe opp ideelle aktører, så som f.eks. Akasia, vil vi i stedet betale ned på eget lån. I Fylkesmannens kommentar til Bergens budsjett fra 2018, pekes han spesifikt på denne problemstillingen:

«Kommunen har et moderat nivå på lånegjelden, for eksempel målt per innbygger. Dette må ses i sammenheng med at kommunen i relativt stor grad har organisert virksomhet gjennom private eiere, for eksempel gjennom private barnehager. Kommunen sin lånegjeld sammenlignet med andre kommuner kan derfor gi inntrykk av å være lavere enn det som er reelt.» (Fylkesmannen i brev til kommunen 28.2.2019, s. 4)

Rødt mener Bergen har muligheten til å ta større kontroll over barnehagene. I dag er 70 prosent av disse private, og den eneste måten å bekjempe de kommersielle aktørene i en tid der barnetallene går ned, er å kjøpe opp private barnehager. Denne politikken er slett ikke økonomisk uansvarlig for Bergen kommune. Tvert imot vil det bidra til en trygg økonomisk styring av barnehagesektoren – ikke minst for de som jobber i barnehagene.

Tjenesteområder – investering

Nr.	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
30	01A	2020	Oppkjøp private barnehager	+ 100.000.000 (svært usikkert tall)	Låneopptak	Fremmet av: Rødt
31	08	2020	Etablere gratisbussen i Bergen sentrum	+ 6.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
32	08	2020	Fotgjengeroverganger på Danmarks plass	+500.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
33	10C	2020	Beplantning og miljøtiltak Danmarks plass	+500.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
34	10C	2020	Påplusning universell utforming	+2.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
35	10D	2020	Opprettelse av sentral gjenbruksstasjon til bruk for frivillige	+2.000.000	Se saldering	Fremmet av: Rødt
36	Flere tjenesteområder	2020	Kutt investeringer i forbindelse med konsulent tjenester	-11.000.000		Fremmet av: Rødt

Nr.	Tjenesteområde	År	Beskrivelse av tiltak	Endringer	Inndekning	Votering
	(hovedsaklig 16)					
Totalt		2020		+100.000.000		

Annen saldering

Vi legger opp til å bruke noe mer av disposisjonsfondet, for å bøte kutt vi mener kommer i kjølvannet av koronakrisen (så som kutt i barnehagen): 10.650.000.

Rødt arbeider videre for at Bergen vil få et mer rettferdig skattesystem på eiendom og næring. Vår modell er som følger:

Eiendomsskatt

Ettersom Eiendomskatteloven §13 forbyr økning av sats på mer enn 1 promille per år, foreslår vi en innfasing over flere år.

2021-budsjettet

Boligsats: 3,6 ‰

Næringssats: 6 ‰

Bunnfradrag: 1.600.000

Inntektsendring: +10.000.000

Boliger skjermet av eiendomsskatt: 28%

2022-budsjettet

Boligsats: 4,6 ‰

Næringssats: 7 ‰

Bunnfradrag: 2.000.000

Inntektsendring: +12.000.000

Boliger skjermet av eiendomsskatt: 42%

2023-budsjettet

Boligsats: 5 ‰

Næringssats: 7 ‰

Bunnfradrag: 2.100.000

Inntektsendring: +7.000.000

Boliger skjermet av eiendomsskatt: 46%

Dette gir oss en inntekt på +10.000.000 kroner ekstra i 2021.